

ЕКОЛОГО-ЕКОНОМІЧНІ ОСНОВИ РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВА САНАТОРНО-КУРОРТНОГО КОМПЛЕКСА (НА ПРИКЛАДІ КЛІНІЧНОГО САНАТОРІЮ «РОЩА»)

М.С. УДОВІКОВА

Харківська національна академія міського господарства

610012 Україна, м. Харків, вул. Революції, 12

lex_tini@mail.ru

Необхідною умовою формування санаторно-курортних комплексів є наявність і висока якість рекреаційних ресурсів. Суттєве значення серед рекреаційних ресурсів мають природні фактори, що сприяють або обмежують можливості освоєння та експлуатації санаторно-курортних комплексів. Характер просторового розподілу і взаємного поєднання природних факторів суттєво впливає на екологічні особливості організації санаторно-курортних комплексів.

Розвиток в Україні ринкових відносин позначився посиленням конкуренції між суб'єктами господарювання, в результаті чого виникла проблема забезпечення конкурентоспроможності вітчизняних підприємств, що є значною умовою завоювання їх стійких позицій на внутрішньому та міжнародному ринках. Існуючі на сьогодні дослідження проблеми оцінки ефективності рекреаційної діяльності здійснювались переважно у напрямку визначення ефективності рекреаційного природокористування та розвитку територіально-рекреаційних комплексів. Саме тому дана тема є досить актуальною, бо на основі комплексного вивчення системи показників фінансово-господарської діяльності підприємства та екологічно чистої його території, можна проаналізувати його діяльність та визначити шляхи вдосконалення функціонування підприємства, з метою забезпечення ефективної і конкурентоспроможної його діяльності.

Метою дослідження є: вивчення економічних та екологічних факторів, які безпосередньо впливають на діяльність клінічного санаторію «Роща».

Вивчення проблем екологічних та економічних основ розвитку підприємств санаторно-курортного комплексу має місце в роботах таких дослідників як: І.Т. Балабанова, М.А. Магомедов, О.А. Нікітіна, І.А. Федоров.

Будь-яке оздоровче підприємство санаторно-курортного комплексу, повинно знаходитись в екологічно чистому середовищі. Екологічна сторона діяльності даних закладів є однією з найголовніших в їх ефективній діяльності.

Клінічний санаторій «Роща» – це один з головних центрів Східного регіону України, що виконує основну місію - швидке відновлення здоров'я після важких захворювань серцево-судинної системи, у тому числі після оперативних втручань на судинах серця, гострій церебро-васкулярної патології, наслідків травм і захворювань опорно-рухового апарату та інших органів і систем. Він знаходиться в стороні від великих шосейних доріг і промислових підприємств в старовинному парку, але при цьому в

безпосередній близькості від культурного центру Харкова. Клімат помірно-континентальний, немає різких коливань температури та атмосферного тиску. На території здравниці є джерело артезіанської води, яка має цілющі властивості. Ця вода добре очищає печінку і нирки від токсинів і шлаків, виводить зайві солі з організму, сприяє травленню.

Оснoву курортного лікування становить комплексне використання природних і преформованих фізичних факторів. До них відносяться:

- кліматичні - повітряні, сонячні ванни, водні процедури;
- бальнеологічні - ванни або пиття мінеральних вод, лікувальні грязі;
- фізіотерапевтичні - електромагнітний, променевий і вібраційний вплив.

Таким чином, кліматотерапія надає позитивний ефект у лікуванні захворювань серцево-судинної системи, органів дихання та ін., а отже, екологічна чиста територія на, якій знаходиться санаторій є невід'ємною частиною його ефективного функціонування.

Що стосується економічного розвитку санаторію, то проведений, на основі комплексної системи показників, фінансово-господарський аналіз показав, що загалом дане підприємство є прибутковим і чистий прибуток за весь аналізований період є позитивною величиною. В той же час спостерігаємо те, що санаторій:

- має недостатньо оборотних активів для задоволення поточних зобов'язань;
- є низькорентабельним;
- має досить невисоку ділову активність;
- не має оптимальної стратегії і тактики ведення своєї діяльності, які б забезпечили ефективне функціонування підприємства, його конкурентоздатність на ринку рекреаційних послуг;
- майновий стан характеризується великим рівнем зносу основних засобів.

Таким чином, бачимо, що однієї території забезпеченої рекреаційними та лікувальними ресурсами не достатньо для розвитку та ефективного функціонування санаторію, необхідна також ефективна економічна політика. Санаторію для підвищення ефективності фінансово-господарської діяльності необхідно вжити певних заходів:

- відновити зношені основні засоби з метою підвищення ефективності роботи підприємства і, відповідно, зростання фінансових результатів санаторію;
- зменшити дебіторську заборгованість за рахунок використання методів зниження даної заборгованості;
- залучити додаткові фінансові ресурси;
- застосувати економічно обґрунтовану цінову політику (надання вигідних тарифів та знижок клієнтам), що дозволить збільшити заповнюваність підприємства в період міжсезоння.

Всі ці заходи необхідно вживати комплексно і в той же час, не забувати про ефективне використання існуючих рекреаційних ресурсів.